

جزوه درسی درختان و درختچه های زینتی

نام فارسی: تکوما

نام علمی: *tecoma spp.*

خانواده: Bignoniaceae

تکوما از خانواده پیچ اناری است. از درختان و درختچه های مناطق گرمسیری است. خزان کننده و برگ پهن، طرز قرار گرفتن برگها بصورت مرکب شانه ای که شامل ۱۳-۲۵ برگچه می باشد. ارتفاع آن به ۳-۴ متر می رسد. گل آذین خوشه ای است. گلها از پایین خوشه به بالا باز می شود و تا گلهای پیر نمیرند گلهای جوان باز نمی شوند. این عاملی است که باعث می شود تا گیاه مدت زیادی گلدار بماند به این دلیل به آن گل بادوام هم می گویند. گلها زرد و شیپوری می باشد. اگر گلها روی درخت کامل برسند می توان بذرها را پس از خشک کردن جدا کرد و تا یکسال هم قابل نگهداری هستند. بذرها سبک و کاغذی هستند. به عنوان تک درخت و یا ردیفی در حاشیه ها کاربرد دارد.

نام فارسی: زرشک زینتی

نام علمی: *Berberis thunbergii*

نام انگلیسی: Barberry

خانواده: Berberidaceae

خزان کننده با برگهای پهن کوچک و به طول ۳ سانتی متر، ارتفاع درختچه ۱-۲ متر، گل زرد رنگ در اوایل بهار به طول یک سانتی متر، میوه به رنگ قرمز براق و بطول ۸ میلی متر می باشد. ازدیاد توسط کاشت بذر در اول بهار، همچنین قلمه ریشه و یا جدا کردن پاجوش ها در اواخر زمستان، خوابانیدن شاخه در بهار می باشد. شاخه های این درختچه خار دار می باشد. بعنوان یک گیاه حاشیه ای، پرچینی و همچنین بصورت توده های کوچک داخل چمن و یا استفاده در باغ سنگی. این گیاه به دلیل تغییر رنگ برگ ها در فصل سرما، دوام زیاد خوشه گل و میوه های زیبا جلوه زیبایی در ترکیب با گیاهان برگ سبز دارد. مکان آفتاب تا نیمه سایه را می پسندد.

نام فارسی: دم موشی

نام علمی: *Buddleia davidii*

نام انگلیسی: Butterfly bush

خانواده: Loganiaceae

خزان کننده و برگ پهن برنگ سبز تیره طرز قرار گرفتن برگها بصورت متقابل است. ارتفاع آن به ۴/۵ متر می رسد. سریع الرشده است. گلها به رنگ سفید و بنفش و همچنین معطر است. پانیکول متراکم و بطول ۳۰ سانتی یا بیشتر است. زمان گلدهی اوایل اردیبهشت تا اواخر خرداد است. زمان رسیدن بذر اوایل تیر تا اواخر مهر است. به آبیاری کم نیاز دارد. ازدیاد توسط قلمه ساقه و بذر و خوابانیدن شاخه و قلمه ریشه انجام می شود. این درختچه را می بایست در فصل زمستان هرس کرد و هرس شدید برایش مناسب است. از نظر تزئینات بصورت تک درخت در سطوح کوچک و بزرگ و بطور پراکنده در حاشیه ها کاشته می شود. محل آفتابی را می پسندد.

نام فارسی: شیشه شور (بطری شور)

نام علمی: *Callistemon citrinus*

نام انگلیسی: Bottle brush

خانواده: Myrtaceae

برگ سرنیزه ای باریک، پرچم ها قرمز رنگ، رگبرگهای شانه ای، گل سنبله ای تنک، گلدهی ممکن است در بهار، تابستان یا پائیز صورت گیرد. گلدهی روی شاخه های فصل رشد است. محل آفتاب (در مناطق گرم و مرطوب نتیجه بهتری می دهد). حساس به سرمازدگی است. در گستره وسیعی از آب و هوا و خاک رشد می کند. ازدیاد با کاشت بذر و قلمه صورت می گیرد. به عنوان تک درخت زینتی و یا کاشت چندتایی کاربرد دارد.

نام فارسی: خرزهره

نام علمی: *Nerium oleander*

نام انگلیسی: Oleander , Rosa bay

خانواده: Apocynaceae

همیشه سبز بومی مدیترانه که در مناطق گرم و مرطوب مثل جیرفت بسیار پررشد است. گیاهی سمی است. کاشت آن در منازل توصیه نمی شود. درختچه ای همیشه سبز با برگهای سبز تیره است. ارتفاع تا

۴/۵ متر می رسد. سریع الرشد است. محل آفتابی کامل تا نیمه سایه مناسب است. گلها زیبا و معطر که در تیر و مرداد ماه ظاهر می شود. پس از گلدهی به هرس شدید نیاز دارد. ازدیاد با قلمه از شاخه های جوان بطول ۱۵ سانتیمتر در بهار و پاییز و کاشت بذر. در کاشت بذر، بذرها حدود ۲ هفته جوانه زنی آنها طول می کشد. البته قلمه برگ در تابستان با تیمار اسید ایندول بوتیریک به آسانی ریشه می زند.

گونه ای است زینتی که در ایجاد فضای سبز و پارکسازی به عنوان تک درخت و یا کاشت ردیفی کاربرد دارد.

نام فارسی: پیرا کانتا

نام علمی: *Pyracantha spp*

نام انگلیسی: Firethorn

خانواده: Rosaceae

همیشه سبز و دارای برگهای بیضوی چرم مانند است. ارتفاع آن ۱ تا ۶ متر می رسد. سریع الرشد است. مکان آفتابی تا نیمه سایه مطلوب است. آفتاب دوست است. گلدهی آن در اواخر بهار و اوائل

تابستان به رنگ سفید است. میوه آن نارنجی رنگ و زینتی است شباهت زیادی به زالزالک دارد. به اندازه دانه های تسبیخ بوده و اغلب به صورت به صورت خوشه ای ظاهر می شود. ازدیاد توسط قلمه و کاشت بذر است. ساقه ها خاردار می باشد و چسبنده در روی دیوار است. میوه رنگی است و از این درختچه برای تویپاری نیز استفاده می شود. این گیاه بعلت همیشه سبز بودن پوششی زیبا برای دیواره ها بشمار می آید، همچنین برای پر چین نیز کاربرد دارد. نیاز به قیم ندارد. اگر شاخه های عمودی اش قطع شود حالت آویز پیدا می کند، هرس شاخه های جانبی در آخر زمستان باعث افزایش رشد می شود. مقاوم به سرما است. نسبت به جابجایی حساس نیست.

نام فارسی: شیرخشت

نام علمی: Cotoneaster spp.

خانواده: Rosaceae

ظاهرا شبیه پیراکانتا است. برگ پهن کوچک و برحسب وارسته ممکن است همیشه سبز، نسبتاً همیشه سبز و یا خزان کننده باشد. ارتفاع برحسب گونه از ۳۰ سانتی متر تا ۶ متر می باشد. سرعت رشد متوسط است. مکان کاشت آفتابی است. در بهار گل‌های سفید و کوچکی می دهد. میوه‌ها آلبالویی به سرخ که در پائیز و زمستان بر روی بوته باقی می ماند. کند رشد است. درختی بادوام است از ابتدای زندگی گل می دهد. میوه آن باعث جذب پرندگان می شود. پس بهتر است در نزدیک محل زندگی اقدام به رشد آن نکنید. گستره دمایی بسیار بالایی دارد ولی در هوای خنک و مرطوب رشد بهتری دارد. ازدیاد به وسیله بذر و قلمه ساقه انجام می شود. بهتر است آخر تابستان هرس شود. به عنوان پرچیندیوار، پوششی و تک درخت کاربرد دارد.

نام فارسی: عرعر

نام علمی: Ailanthus altissima

نام انگلیسی: Tree – of - Heaven

خانواده: Simarubaceae

خزان کننده و پهن برگ با برگها مرکب شانه ای بزرگ که گاهی به طول ۹۰ سانتی متر می رسند. ارتفاع آن ۱۸ تا ۲۳ متر است. سریع الرشد است. محل رشد آفتابی کامل تا نیمه سایه مناسب است. در هر نوع خاک (آهکی یا گچی) می روید. هوای دود آلود صنعتی را بخوبی تحمل می کند و به آب کمی نیاز دارد. گیاهی دو پایه، گلهای (سبز و زرد) نر و ماده آن غیر واضح هستند و بر روی درختان جداگانه قرار دارند.. ازدیاد آن بوسیله بذرکاری در فروردین ماه (بذرها نباید رطوبت از دست بدهند.) و همچنین بطریقه تقسیم ریشه (ریشه جوش) در اسفند ماه نیز قابل تکثیر است. دارای خاصیت خودکشت دارد. برای تأمین برگهای فراوان و کنترل رشد آن در اوایل بهار می توان آنرا هرس نمود، چون گلهای درخت نر تولید بوی نامطبوع می کند بهتر است از کاشت پایه نر در مناطق شهری اجتناب کرد. همچنین بعلت تولید پاچوش زیاد بهتر است در کنار منازل مسکونی کشت نگردهد. دارای ریشه های مهاجم است که باعث تخریب لوله های آب و جداول و ساختمان می شود. بقایای گل و میوه های خشک شده در زمستان چهره نازیبایی به آن می دهد.

موارد کاربرد: درخت ماده مناسب برای حاشیه خیابانها است. همچنین می توان از کاشت آن برای جلوگیری از فرسایش خاک ناشی از سیلاب بهره جست.

نام فارسی: ارغوان

نام علمی: Cercis Siliquastrum

نام انگلیسی: Eastern Redbud , Judas Tree

خانواده: Leguminosae

برگها ساده قلبی شکل و خزان کننده. این درخت ابتدا به صورت یک بوته بلند رشد می کند اما بعداً می تواند بعنوان یک درخت با ارتفاع ۱۰ متر شاخه بگستراند.

سرعت رشد متوسط تا کند می باشد. محل کاشتا آفتاب کامل داشته باشد. در تمامی خاکها رشد می کند. به خشکی مقاوم است. همچنین به خاک گچی و آهکی مقاومت نشان می دهد. خوشه گل نخود شکل و صورتی آن در اوایل بهار قبل از باز شدن برگها ظاهر می شود. میوه بصورت نیامهای چند دانه ای که در طول بهار و تابستان می رسد و تا آخر سال روی درخت دیده می شود. ازدیاد بوسیله کشت بذر در اوایل فروردین ماه و خوابانیدن شاخه در مهر ماه (استراتیغه نمودن بذر برای مدت ۳

ماه در ۲ تا ۴ درجه در جوانه زنی بهتر بذر مؤثر می باشد.) و همچنین دانهال ها حساس به سرمازدگی هستند. درصد گرفتن قلمه در آن پایین است. گونه ای است زینتی که در فضاهای سبز کاربرد دارد و بصورت تک درخت یا ردیفی در حاشیه ها، باندها، بلوارها، پارک ها و منازل و گاهی بعنوان بادشکن کاشته میشود.

نام فارسی: درخت پر یا دودی

نام علمی: *Cotinus coggyria*

نام انگلیسی: Smoketree , Wig – tree , Smokebush

خانواده: Anacardiaceae

درختچه ای است پهن برگ خزان کننده و دو پایه است که ارتفاع آن ۳ تا ۴/۵ متر می رسد. کند رشد است. بهترین رشد و گلدهی را در آفتاب کامل دارد. خاک حاصلخیز با زهکشی خوب و مرطوب برای آن مطلوب است. گلهای صورتی تا زرد درخشان از بهار تا تابستان در آن جلوه گر است. میوه ها نامنظم و بیضوی، خشک و به رنگ قهوه ای و غیرمشخص. ازدیاد بوسیله بذر و خوابانیدن شاخه و قلمه ریشه، قلمه چوب نرم در شرایط مه افشانی صورت می گیرد. تکثیر با بذر در سطح تجاری قاب توصیه نیست. زیرا بسیاری از دانهال ها تبدیل به گیاه نر می شوند که خوشه زینتی ندارد.

موارد کاربرد: گونه ای است زینتی مناسب محوطه سازی و پارکسازی

نام فارسی: گل طاووسی

نام علمی: « *Cytisus* * *praecox* » Allgold

نام انگلیسی: Broom

خانواده: Leguminosae – Papilionaceae

درختچه ای با برگهای خزان کننده و به رنگ سبز تیره و به طول ۲ سانتیمتر. ارتفاع آن به ۱/۲ متر می رسد. سریع الرشده است. محل کاشت آفتابی می باشد. خاک معمولی و زهکشی شده مناسب است. گلها به رنگ زرد به طول ۱-۲ سانتیمتر و بسیار معطر در اواسط تا اواخر بهار. ازدیاد آن کاشت بذر در بهار یا پاییز و همچنین قلمه از شاخه های نیمه رسیده در تابستان. مناسب باغ صخره ای و پارک جنگلی و تک بوته زینتی کاربرد دارد.

نام فارسی: یاس زرد

نام علمی: Forsythia spp.

نام انگلیسی: Golden bell

خانواده: Oleaceae

پهن برگ و خزان کننده به رنگ سبز روشن. ارتفاع ۱/۵ تا ۴ متر.

محل کشت آفتابی، نیمه سایه مناسب است. در خاک با حاصلخیزی متوسط، مرطوب ولی کاملاً زهکشی شده رشد خوبی دارد. گلهای زرد به قطر ۳ سانتیمتر در فروردین ماه ظاهر می شود. در بعضی واریته ها گل پُر پُر می باشد. مقاوم به سرما است. ازدیاد بوسیله قلمه از شاخه های رسیده و همچنین خوابانیدن شاخه صورت می گیرد. لازم است هر دو سال یکبار شاخه های مسن را قطع کرده و هر ساله پس از گلدهی برخی از شاخه ها را هرس نمود.

موارد کاربرد: گونه ای است زینتی که برای تزئین چمنها، وسط باغچه ها، و یا کنار دیوارها و داربستها و علی الخصوص پرچین مورد استفاده قرار می گیرد. در ترکیب با به ژاپنی از نظر رنگ گل و همزمانی گل دهی مناسب است.

نام فارسی: شمشاه معمولی

نام علمی: Buxus Sempervirens

نام انگلیسی: Common box

خانواده: Buxaceae

همیشه سبز، دارای برگهای بیضی شکل برنگ سبز تیره و بطول ۳ سانتی متر است. ارتفاع آن تا ۱/۵ متر می رسد. نسبتاً کند است. محل کاشت آفتابی را ترجیح می دهد. خاک معمولی و مرطوب برای آن مناسب است. شرایط سایه را نیز تحمل می کند، همچنین تا حدودی مقاوم به شرایط آهکی خاک است. گلهای آن غیرقابل توجه (زرد رنگ کوچک) است. ازدیاد آن بوسیله بذر، خوابانیدن شاخه و قلمه صورت می گیرد.

مشخصات ویژه: تمام قسمتهای این گیاه سمی است.

موارد کاربرد: بعلت دارا بودن قابلیت شکل پذیری آسان، یکی از گیاهان ایده آل حصارى بشمار می رود.

سایر گونه ها: B.wallichiana , B.harlandii , B.microphylla

نام فارسی: جوالدوز - کاتالپا

نام علمی: Catalpa Speciosa

نام انگلیسی: Indian Bean Tree

خانواده: Bignoniaceae

درختی پهن برگ و خزان کننده، برگها بزرگ، نرم و قلبی شکل است. ۱۵ تا ۱۸ متر ارتفاع دارد. سریع الرشد است. محل آفتابی تا نیمه سایه برای آن مناسب است. خاک معمولی (تمامی خاکها) سازگار است. مقاوم به بافت سنگین خاک است، ممکن است شاخه های آن در مقابل باد شدید بشکند. گلها به رنگ سفید و در بهار ظاهر می شوند. میوه کپسول دراز و به رنگ زرشکی پررنگ که

در پاییز می رسد. ازدیاد آن بوسیله کاشت بذر در اواخر فروردین و اوایل اردیبهشت ماه صورت می گیرد، همچنین می توان از قلمه در خاک یا ماسه استفاده کرد.

موارد کاربرد: این گیاه در سطوح کوچک و بزرگ بعنوان درخت سایه افکن بصورت تک درخت یا در حاشیه های خیابانها و باندهای میانی بصورت ردیفی کاشته می شوند.

سایر گونه ها: (*Catalpa bignonioides*) این گونه مقاوم به فضاهای آلوده به دود و دوده است).

نام فارسی: زبان گنجشک

نام علمی: *Fraxinus ornus*

نام انگلیسی: Flowering Ash

خانواده: Oleaceae

خزان پذیر، دارای برگهای شانه ای و دارای ۹ تا ۱۵ برگچه و به رنگ سبز تیره در تابستان و رنگ زرد درخشان در پاییز است. ارتفاع آن ۱۲ تا ۱۵ متر می باشد. متوسط رشد است. بهترین رشد را در آفتاب کامل دارد. به تمامی خاکها سازگار است. به کم آبی مقاوم می باشد و هوای دودآلود شهری و صنعتی را بخوبی تحمل می کند و مقاوم به خاکهای آهکی است. گلهابه رنگ سفید در بهار ظاهر می شود. میوه آن بالدار و ساده (سامار) است. ازدیاد به وسیله کاشت بذر در پاییز انجام میشود و همچنین روی برگ نو هم پیوند می خورد.. دارای سیستم ریشه ای قوی بوده و به سرعت یک منطقه بزرگ را

می پوشاند و به علت داشتن ریشه های سطحی قوی بهتر است از کاشت آن در نزدیک ساختمانها خودداری گردد یا به عبارت دیگر ریشه ها مهاجم است.

موارد کاربرد: استفاده از این درختان بصورت دیواری در کنار خیابانها و اتوبانها زیباست.

نام فارسی: گز

نام علمی: Tamarix sp

نام انگلیسی: Tamarisk

خانواده: Tamaricaceae

گیاهی خزان کننده است. ارتفاع آن ۳ تا ۵ متر می رسد. سریع الرشد می باشد. محل آفتابی را ترجیح می دهد. خاک خشک، آهکی یا سیلتی و زهکشی شده مناسب است و در جاهای خشک، کنار آب های شور، در زمین های شور زار، کنار رودخانه ها رشد می کند. مقاومت زیادی به آب و هوای مختلف دارد و در مناطق بلند و کوهستانی هم رشد می کند. به خاک تا اندازه ای شور سازگار است و در اراضی ساحلی قادر به رشد می باشد و همچنین در مقابل وزش بادهای شدید مقاومت نشان می دهد. گلها به رنگ صورتی در اواخر بهار و اوایل تابستان ظاهر می شوند. ازدیاد آن بوسیله قلمه خشبی در زمستان، قلمه نیمه خشبی در تابستان و همچنین کاشت بذر (به محض رسیده شدن) صورت می گیرد. هرس این گیاه در تیرماه انجام می شود. شکوفه و برگ گیاه زینتی است.

موارد کاربرد: در پارکها، منازل و همچنین بعنوان چپر و یا دیواره سبز کاربرد دارد. همچنین در ترکیب با سوزنی برگان بسیار زیبا به نظر می رسد. گونه ای است زینتی و مناسب پارکسازی، دارای ارزش دارویی نیز می باشد.

نام فارسی: ابریشم مصری (شب حسب)

نام علمی: Albizzia Julibirissin

نام انگلیسی: Mimosa , Silk tree

خانواده: Mimosaceae , Leguminosae

پهن برگ و خزان کننده، برگها شانه ای مضاعف و دارای ۱۵-۱۰ برگچه است، برگها برنگ سبز روشن می باشد. ارتفاع آن ۴/۵ تا ۷/۵ متر. سرعت رشد متوسط است. طول دوره زندگی کوتاه می باشد. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه است. در تمامی خاکها سازگار است. گلها دارای پرچمهای متعدد

است که انتهای آنها صورتی فام و بن آنها سفید رنگ است. میوه این درخت نیام باریک و نازک و مسطح است و دانه های بیضوی دراز به رنگ قهوه ای روشن دارد. چوب این درخت مقاومت خوبی در برابر رطوبت دارد و در صنایع چوب کاربرد فراوان دارد. خاکهای مرطوب، فقیر، سنگلاخی و قلیایی را تحمل می کند.

نحوه تکثیر: کاشت بذر در بهار در دمای بالای ۱۵، قبل از کاشت بهتر است بذرها به مدت ۲۴ ساعت در آب ولرم خیس شوند. همچنین می توان از قلمه ریشه در تکثیر این گیاه استفاده کرد.

مشخصات ویژه: برگهای شانه ای آن به نور حساس بوده و شبها بسته می شود.

موارد کاربرد: پوست درخت برای درمان ناراحتی ها پوستی (خارش و التهاب) مؤثر است. از گل آن نیز برای درمان آسم استفاده می شود.

نام فارسی: به ژاپنی

نام علمی: Chaenomeles japonica

نام انگلیسی: Japanese quince , Maule's quince

خانواده: Rosaceae

درختچه ای است خزان کننده با برگهای بیضی شکل و کمی دندانه دار به طول ۵ سانتی متر. ارتفاع آن ۱-۳ متر میرسد. متوسط تا کند رشد است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه را ترجیح می دهد. به هر نوع خاک مقاوم است. گلها به رنگ قرمز و صورتی به قطر ۴ سانتی متر در اواخر اسفندماه و اوایل بهار قبل از باز شدن جوانه های برگ شکوفا می شود. میوه آن صاف، بیضی شکل و ترش مزه می باشد. ازدیاد از طریق خوابانیدن شاخه، پیوند، کاشت بذر، قلمه ساقه و ریشه صورت می گیرد.

مشخصات ویژه: ساقه ها غالباً دارای خار است و شکوفه ها تزئینی است.

موارد کاربرد: این گیاه بطور تک بوته ای یا بصورت توده ای در باندهای وسط خیابانها، میادین، پارکها و باغ ها کاشته می شود، گاهی این درختچه را با یاس زرد تواماً (از لحاظ ترکیب رنگ) جهت زیبایی می کارند.

نام فارسی: ختمی درختی

نام علمی: Hibiscus syriacus

نام انگلیسی: Rose – of – Sharon

خانواده: Malvaceae

پهن برگ خزان کننده است. ارتفاع ۲/۵ تا ۳/۵ متر. کند رشد می باشد. طول دوره زندگی کوتاه است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه برای آن مناسب است. در خاک غنی ولوم سبک (تقریباً در تمام خاکها) سازگاری دارد. گلها در رنگهای مختلف که در مرداد تا شهریور ظاهر می شوند. گلها کوتاه عمرند اما چون تعداد گل زیادی تولید می کند این عمر کوتاه را جبران می کند. میوه ها بیضوی، خشک، ابتدا سبز و سپس قهوه ای می شود. ازدیاد توسط قلمه، پیوند و کاشت بذر صورت می گیرد.

نام فارسی: توری

نام علمی: Lagerstroemia indica

نام انگلیسی: Crape myrtle

خانواده: Lythraceae

درختی خزان کننده، برگها ساده، در بهار صورتی سپس سبز تیره و در پائیز قرمز آتشین و قبل از ریزش زرد می شوند. ارتفاع درخت به ۳ تا ۹ متر می رسد. متوسط رشد است. طول دوره زندگی متوسط است. محل کاشت مناطق آفتابگیر می باشد در نواحی گرم و خشک بیهتر رشد می کند برای کاشت در نواحی مرطوب و ساحلی توصیه نمی شود چون گلها باز نمی شوند و مورد حمله سفیدک قرار می گیرد. خاک غنی و زهکشی شده برای آن مناسب است. نسبت به سرمای شدید زمستانه مقاومت زیادی ندارد. گلها سفید و صورتی تند و ارغوانی است که در تابستان و مدت زیادی از پاییز باغ را تزئین می بخشد، از تیر تا مهر ماه روی درخت می باشند. میوه گرد، خشک و به رنگ قهوه ای

که در پائیز منظره ناخوشایندی ایجاد می کند. ازدیاد توسط قلمه در ماسه در اوایل بهار و پاییز و کاشت بذر صورت می گیرد.

موارد کاربرد: از نظر تزئینات برای باندهای وسط خیابانها، بلوارها، اتوبانها و همچنین به صورت تک درخت در باغها و پارکها کاربرد دارد.

نام فارسی: برگ نو

نام علمی: Ligustrum ovalifolium

نام انگلیسی: Privet

خانواده: Oleaceae

پهن برگ، نیمه همیشه سبز که برگهای باقیمانده در زمستان به رنگ مایل به قرمز می شود، برگها بیضوی با نوک باریک است. ارتفاع حداکثر تا ۵ متر می رسد. سریع الرشد است. طول دوره زندگی متوسط است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه. خاک معمولی و مرطوب. تا حدودی مقاوم به گرد و خاک و همچنین مقاوم به خشکی و شرایط نامساعد خاک است. گلها کوچک به رنگ سفید یا مایل به زرد با عطر تند و میوه هایش تقریباً کروی و به بزرگی ۵ تا ۸ میلیمتر است. ازدیاد توسط بذر و قلمه خشبی، (در بعضی گونه ها پیوند شکمی نیز امکان پذیر است و این گیاه پایه مناسبی برای یاس خوشه ای است.) موارد کاربرد: گونه ای است زینتی که بعنوان پرچین توپیری در فضای سبز کاربرد دارد.

نام فارسی: ماگنولیای سفید

نام علمی: *Magnolia grandiflora*

نام انگلیسی: Southern Magnolia و Bull – Bay

خانواده: Magnoliaceae

پهن برگ و همیشه سبز با برگهای سبز تیره و برگها به تدریج می ریزد. ارتفاع آن ۱۸ تا ۲۴ متر. متوسط رشد است. طول دوره زندگی آن طولانی است. محل کاشت آن سایه آفتاب، قسمت‌های سایه دار در باغات و در مقابل ضلع جنوب غربی دیوار می باشد. خاک غنی، عمیق، شنی رسی، تا زمان استقرار مرتباً باید مالچ گیاهی داده شود. ریشه ها گوشتی و حساس به جابجایی است. برای حفاظت ریشه بهتر است آن را در چمن بکاریم یا روی سطح خاک مالچ استفاده کنیم. به همین علت (حساس بودن ریشه به خشکی) در جنوب و مرکز کشور به خوبی رشد نمی کند.

گلدهی: گل‌های سفید رنگ و درشت در تیر و مرداد ظاهر می شود.

میوه دهی: بذرها قرمز و مورد توجه پرندگان

نحوه تکثیر: بذر و خوابانیدن شاخه و پیوند

موارد کاربرد: گونه ای زینتی که در ایجاد فضای سبز و پارکسازی کاربرد دارد. در فضای سبز در ترکیب با ماگنولیا بنفش کشت شود.

نام فارسی: ماگنولیای بنفش (ماگنولیای زمستانه)

نام علمی: *Magnolia soulangiana*

نام انگلیسی: Saucer Magnolia, Cucumber Tree

خانواده: Magnoliaceae

پهن برگ و خزان کننده است. ارتفاع آن ۷/۵ تا ۹ متر. فرم تاج مدور یا گلدانی شکل در جوانی شاخه ها حالت باز دارد و در بعداً بصورت متراکم در می آید. متوسط رشد است. طول دوره زندگی

متوسط است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه است و برگها در تابستان و آفتاب شدید می سوزد جابجایی در فصل تابستان مشکل است. خاک غنی و عمیق شنی و لومی مناسب است. گلها به رنگ ارغوانی که در اسفند و فروردین ماه ظاهر می شود + گلها قبل از ظهور برگ ظاهر می شوند. بذر خشک، قرمز و قابل توجه پرندگان است. ازدیاد توسط بذر، خوابانیدن شاخه و پیوند. جاهای خیلی سرد نمی تواند دوام بیاورد و مناطق ملایم و مرطوب را ترجیح می دهد.

موارد کاربرد: این گونه به لحاظ فصل گلدهی خیلی مناسب جهت پارکسازی می باشد. در فضای سبز در ترکیب با ماگنولیا سفید کشت شود.

نام فارسی: زیتون تلخ (درخت تسبیح)

نام علمی: Melia azedarach

نام انگلیسی: Persian lilae , Chinaberry , Indian lilac

خانواده: Meliaceae

پهن برگ و خزان کننده در تابستان برنگ سبز و در پاییز به رنگ زرد. ارتفاع ۹ تا ۱۲ متر.

سریع رشد است. طول دوره زندگی متوسط است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه است. خاک شنی رسی با زهکشی خوب (تقریباً تمام خاکها). گلدهی در تابستان. میوه گرد و ابتدا سبز و سپس زرد رنگ و جاذب پرندگان که مدت طولانی روی درخت باقی می ماند. میوه سمی است که گفته شده خوردن ۶ تا ۸ عدد آن برای انسان و سایر پستانداران مهلک است ولی پرندگان بدون اثر مسمومیت از آن استفاده میکنند. درختی مهاجم است و ریشه های آن دارای گره های تثبیت کننده ازت می باشد. Melia azedarach درخت چریش که ابوعلی سینا از استفاده دارویی می کرده و از عصاره آن حشره کشی تولید شده بنام آزادریختین. ازدیاد توسط کاشت بذر در دمای ۱۳ تا ۱۸ درجه در بهار، قلمه ریشه و قلمه ساقه در ماسه مرطوب.

موارد کاربرد: درختی است زینتی و همچنین سرشاخه های آن دارای ارزش دارویی است.

نام فارسی: چنار

نام علمی: *Platanus orientalis*

نام انگلیسی: Oriental plane

خانواده: Platanaceae

پهن برگ و خزان کننده با رنگ سبز و رنگ پاییزی زرد ارتفاع ۲۱ تا ۲۷ متر. سریع‌الرشد است و دارای سیستم ریشه‌ای سریع‌الرشد است. ریشه تهاجمی است. ساقه سفید است. طول دوره زندگی متوسط تا طولانی می‌باشد. بهترین رشد را در آفتاب کامل دارد. خاک عمیق و غنی و لوم مرطوب (تقریباً در تمامی خاکها) مناسب آن است. مقاوم به آلودگی هوا، شاخه و برگ ترد و شکننده و در سنین بالا تنه درخت تولید ماده می‌کند که در اثر رعد و برق آتش می‌گیرد. میوه گرد، خشک و نرم، قهوه‌ای و میوه و لبرگ‌ها و پوست تنه و حالت رشد جنبه زینتی دارد. ازدیاد توسط توسط بذر و قلمه چوب سخت (راحت ریشه دار می‌شود) صورت می‌گیرد. دامنه آب و هوایی زیادی را تحمل می‌کنند ولی به هوای سرد مقاوم است.

مشخصات ویژه: رنگ پاییزی برگ قابل توجه است.

موارد کاربرد: تولید چوب و همچنین کاربرد در پارکسازی و حاشیه خیابانها، جلوگیری از فرسایش خاک، کاشت در شیب و ایجاد پوشش سبز.

نام فارسی: سپیدار

نام علمی: *Populus alba*

نام انگلیسی: White poplar

خانواده: Salicaceae

وضعیت برگ: پهن برگ و خزان کننده، برگها سبز و زیر برگ سفید می باشد. در پاییز برگها به رنگ زرد در می آیند. ارتفاع ۱۸ تا ۳۰ متر. سریع الرشد است. تا ارتفاع ۲۵ متر هم می رسد. ریشه سپیدار تهاجمی است و ساقه آن سفید است. طول دوره زندگی کوتاه تا متوسط است. بهترین رشد را در آفتاب کامل دارد. خاک معمولی و مرطوب مناسب آن است. شاخه ها به علت زاویه تندی که با تنه دارند معمولاً ترد و شکننده هستند مناسب کاشت برای خاکهای رسی و مرطوب. گیاهی تک پایه است. ریشه سطحی و گسترده است جداول و کانال هال را خراب می کند و سیم های برق را پاره می کند و کانال های زیر زمینی را خراب می کند.

ازدیاد با استفاده از قلمه به طول ۲۰ سانتیمتر در خاک معمولی در اسفند ماه

موارد کاربرد: کاربرد در صنایع کاغذ سازی، جعبه سازی و همچنین کاربرد در فضاهای سبز، حاشیه استخرها، دریاچه ها و رودخانه ها

نام فارسی: شالک، تبریزی، صنوبر آسیایی، صنوبر لمباردی

نام علمی: *Populus nigra var Italica*

نام انگلیسی: Lombardy poplar

خانواده: Salicaceae

پهن برگ، خزان کننده با برگهای لوزی شکل زیبا که درازای برگ بیشتر از پهنا و دارای نوک تیز و دراز می باشد با رنگ سبز روشن و رنگ پاییزی زرد. ارتفاع آن ۹ تا ۱۲ متر. سریع الرشد است. طول

دوره زندگی خیلی کوتاه است. بهترین رشد را در آفتاب کامل دارد. خاک معمولی و مرطوب مناسب است. شاخه ها به علت زاویه تندی که با تنه دارند معمولاً ترد و شکننده هستند. مناسب برای کاشت در خاکهای رسی و مرطوب و همچنین فضاهای کوچک.

گلدهی: تک پایه

ازدیاد با استفاده از قلمه به طول ۲۰ سانتیمتر در خاک معمولی و در اسفند ماه

مشخصات ویژه: ریشه سطحی، قوی و گسترده

موارد کاربرد: معمولاً در حاشیه مزارع و باغها و پارکها به عنوان باد شکن، مسدود کردن و محصور کردن کشت می شود. در صنایه کبریت سازی، ساختان سازی و تهیه کاغذ استفاده می شود.

نام فارسی: پده

نام علمی: *Populus Euphratica*

نام انگلیسی: willows

خانواده: Salicaceae

برگها تا حدودی شبیه صنوبر، رنگ برگها کبود، تقریباً لوزی شکل به عنوان باد شکن و تثبیت کننده شنهای روان استفاده می شود. هتروفیلی یا ناجوربرگ دارد به این صورت که شکل های مختلف برگ در یک درخت دیده می شود. مقاوم به خشکی و قلیایی بودن خاک است.

ازدیاد توسط قلمه ساقه صورت می گیرد.

نام فارسی: بید مجنون

نام علمی: *Salix babylonica*

نام انگلیسی: willow weeping

خانواده: Salicaceae

بومی چین و خاص مناطق معتدله است. به دلیل شاخه های باریک و آویزان و حالت مجنون بسیار مورد توجه است. بافت لطیف و نرم دارد. پررشد و ریستم ریشه ای عمیق و گسترده دارد. بهترین حالت کشت کنار آب است و اگر خاک خشک باشد برگ ها شروع به ریزش می کند.

از دیاد توسط قلمه ساقه و همچنین پیوند روی پایه های معمولی صورت می گیرد.

کاربرد: تک درخت زینتی در چمن یا کنار آب و گاهی در برخی منابع گفته شده به عنوان باد شکن کارایی دارد.

نام فارسی: بید معمولی - بید سفید

نام علمی: *Salix alba*

نام انگلیسی: willow white - water willow

خانواده: Salicaceae

از فراوان ترین بیدهاست. بزرگترین ارتفاع را بین بیدها دارد و تا ۲۵ متر می رسد. سریع الرشد است. چوب نرم و سبک دارد. معمولا در حاشیه مزارع، رودخانه ها، باغها و جوی ها کشت می شود. این بید کاربرد دارویی دارد.

نام فارسی: بید مشک

نام علمی: *Salix aegyptiaca*

نام انگلیسی: willow egyptiona

خانواده: Salicaceae

درختی دوپایه است (بیدها دو پایه هستند) که از گل آذین نر آن عرق بید مشک می گیرند. در مصر باستان به خاطر ویژگی دارویی آن کشت شده است. در بید مشک پایه ماده برگها پهن تر و میوه ها نازکتر از پایه نر است.

نام فارسی: بید کرمانی یا مرجانی

نام علمی: *Salix caramanica*

نام انگلیسی: willow kerrmani

خانواده: Salicaceae

اولین بار از کرمان جمع آوری شد. ساقه ها قرمز رنگ و در فصل زمستان زیبایی خاصی دارد. در نواحی نیمه خشک و کوهستانی مثل اصفهان، کرمانشاه، یزد و کرمان وجود دارد.

نام فارسی: بید قرمز یا سرخ بید

نام علمی: *Salix elburensis* (s. *purpurea*)

نام انگلیسی: willow rose

خانواده: Salicaceae

قد آن کوتاه است، شاخه ها بلند و حالت ترکه ای دارد با خم کردن نمی شکنند. در پائیز به رنگ سرخ ارغوانی در می آید و در گل آرایشی کاربرد دارد.

نام فارسی: به ژاپنی

نام علمی: *Chaenomeles japonica*

نام انگلیسی: Japanese quince , Maule's quince

خانواده: Rosaceae

درختچه ای است خزان کننده با برگهای بیضی شکل و کمی دندانه دار به طول ۵ سانتی متر. متوسط تا گند رشد است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه مناسب است. گلها به رنگ قرمز و صورتی به قطر ۴ سانتی متر در اواخر اسفندماه و اوایل بهار قبل از باز شدن جوانه های برگ شکوفا می شود. میوه آن صاف، بیضی شکل و ترش مزه می باشد. ازدیاد بوسیله خوابانیدن شاخه، پیوند، کاشت بذر، قلمه ساقه و ریشه صورت می گیرد.

مشخصات ویژه: ساقه ها غالباً دارای خار است. و شکوفه ها تزئینی است.

موارد کاربرد: این گیاه بطور تک بوته ای یا بصورت توده ای در باندهای وسط خیابانها، میادین، پارکها و باغ ها کاشته می شود، گاهی این درختچه را با یاس زرد تواماً (از لحاظ ترکیب رنگ) جهت زیبایی می کارند.

"سوزنی برگان فقط اسامی علمی مطالعه شود"

نام فارسی: سدر

نام علمی: *Cedrus deodara*

نام انگلیسی: Deodar Cedar

خانواده: Pinaceae

همیشه سبز و سوزنی برگ، برگها به رنگ سبز مایل به آبی تیره به طول ۲/۵ تا ۵ سانتی متر که بطور گروهی روی شاخه های کوتاه یا به تنهایی روی شاخه های اصلی قرار گرفته اند. سریع الرشد است. طول دوره زندگی طولانی است. محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه (این درخت آب و هوای کوهستانی و خنک را دوست دارد) و بهترین رشد را در آفتاب کامل دارد. مقاومت گیاه نسبت به سرما خوب است. برای خاکهای رسی توصیه می گردد. تک جنسی و یک پایه اند، گل نر و ماده هر دو به رنگ سبز مایل به آبی هستند منتهی رنگ گل نر پس از مدتی به سرخ مایل به بنفش می گراید. میوه ها مخروطی شکل بطول ۷/۵ - ۱۲/۵ سانتی متر به رنگ قرمز خرمایی که بطور قائم روی شاخه ها قرار دارد. ازدیاد از طریق کاشت بذر در اسفند ماه صورت می گیرد. در ابتدای زندگی رشد کند و بطئی دارد و به تدریج سرعت رشدش زیاد می شود.

موارد کاربرد: تولید تیر تلفن و برق، تولید چوب جهت صنایع نجاری و کاغذسازی و کاربرد در فضای سبز بیشتر بصورت تک درخت می باشد.

نام فارسی: شبه سرو

نام علمی: *Chamecyparis Lawsoniana*

نام انگلیسی: Lawson Falsecypress

خانواده: Cupressaceae

سوزنی برگ و همیشه سبز، برگها سوزنی پهن و ورقه مانند، انتهای شاخه کمی آویخته است. متوسط رشد است. طول دوره زندگی طولانی است. محل کاشت آفتابی باشد. برای خاکهای رسی یا آهکی یا شنی و خشک توصیه می شود. همچنین مقاوم به آلودگی هواست. میوه آن مخروطهای کوچکی به اندازه یک سانتی متر است. ازدیاد بوسیله کاشت بذر در اسفند ماه، همچنین قلمه با هورمون در شهریور ماه صورت می گیرد.

موارد کاربرد: گونه ای است مناسب ایجاد بادشکن و پرچین و تولید چوب الوار

سایر گونه ها: Lane cypress سرو لاوزون لان یالین: این وارسته دارای فرم مخروطی نیم کشیده و کم پشت است شاخه های کوچک آن به رنگ زرد طلایی است. Elwoodi cypress سرو لاوزون

الودی: این وارینه خیلی پرپشت با شاخه های کمی آویزان است که انتهای آن کمی آبی رنگ می باشد و برای تزیین قسمتهای سنگی - بالکن و تراس بکار می رود.

Columnaris cypress سرولاوسون کولومناریس: فرم این وارینه هرمی با برگهایی به رنگ سبز مایل به آبی پرپشت است.

نام فارسی: سرو نقره ای، سرو سیمین

نام علمی: *Cupressus arizonica*

نام انگلیسی: Smooth cypress , Arizonica cypress

خانواده: Cupressaceae

سوزنی برگ و همیشه سبز به رنگ سبز آبی. سریع الرشد است. طول دوره زندگی طولانی در آب و هوای خشک دارد ولی در بیشتر فضاهای سبز دارای عمر متوسط است. محل کاشت آفتابی باشد. به بی آبی و خشکی مقاوم است. ولی در صورتی که به آن آب داده شود رشد زیادی خواهد داشت. گلهای نر به رنگ زرد گوگردی، آمیخته به رنگ سبز چمنی و گلهای ماده به رنگ سبز کبود هستند. میوه مخروطی شکل به قطر ۳-۱/۸ سانتی متر با فلسهای محکم بطول ۶ میلیمتر تا ۱/۲۵ سانتی متر. ازدیاد بوسیله بذر در اسفند ماه، و قلمه در شهریور ماه

مشخصات ویژه: این درخت تقریباً در تمام نقاط ایران حتی مناطق جنوبی به نتیجه می رسد ولی تحمل سایه را ندارد.

موارد کاربرد: در باغ ها بصورت تک درخت، در طرح های قرینه بصورت متقابل یا ضربدری و همچنین زوایای حاشیه ها یا در گوشه ای از سطوح بزرگ چمن کاشته می شود، اخیراً کاشت آن بصورت دیواره سبز نیز مرسوم شده است.

نام فارسی: سرو

نام علمی: *Cupressus sempervirens*

نام انگلیسی: Mediterranean cypress , Italian cypress

خانواده: Cupressaceae

سوزنی برگ و همیشه سبز با برگهای برنگ سبز تیره. متوسط رشد است. طول دوره زندگی متوسط است. بهترین رشد را در آفتاب کامل دارد. گونه ای خشکی پسند است اما در برابر رطوبت نیز سازگاری نشان می دهد. یک پایه است. میوه بصورت مخروطی تخم مرغی شکل، به بلندی ۲-۴ سانتی متر و قطر ۳ سانتی متر و دارای ۸-۱۲ فلس است که مدت رسیدن آن دو سال است.

از دیاد بوسیله کشت بذر در اسفند ماه، قلمه در شهریور ماه صورت می گیرد.

مشخصات ویژه: دارای سیستم ریشه ای گسترده

موارد کاربرد: گونه ای است چوبده و جهت مصارف صنعتی کشت می گردد. همچنین بعنوان گونه ای زینتی در حاشیه خیابانها و پارکها می تواند بصورت ردیفی یا حاشیه ای کشت گردد.

سایر گونه های سرو عبارتند از:

C. Lambertiana سر لامبرتین

C. Sempervirens var.
horizontalis

C. Sempervirens var.
cereiformis

C. Sempervirens var. fastigiata

سرو لاوسون

C. Lusitanica

نام فارسی: ارس

نام علمی: *Juniperus spp*

نام انگلیسی: Juniper

خانواده: Cupressaceae

سوزنی برگ و همیشه سبز، برگها فلسی و ناوی شکل است. کند تا سریع الرشد است. طول دوره زندگی طولانی است. محل کاشت محل باز و آفتابی باشد. به خاک خشک مقاوم است.

نحوه تکثیر: تکثیر بوسیله بذر در فروردین و باز کاشت در یکسال بعد، قلمه از ساقه های جوان در خاک شنی در شهریور تا مهرماه.

موارد کاربرد: از انواع ستونی می توان برای پرچین هم استفاده کرد ولی کلاً مناسب جهت کاشت در فضای سبز و همچنین باغهای سنگی هستند.

سایر گونه ها: *Juniperus communis var depressa* پیرو، *Juniperus excelsa* اردوج، *J. chinensis pfitzeriana* J. sabina ارس، *J. chinensis pfitzeriana aurea* (ارس خزنده)،

(ارس خزنده)، *J. chinensis pfitzeriana aurea* (ارس خزنده طلایی)

نام فارسی: نوئل

نام علمی: *Picea abies*

نام انگلیسی: Norway spruce

خانواده: Pinaceae

سوزنی برگ و همیشه سبز، برگها یا سوزن ها کوتاه (۲-۴ سانتیمتر) با مقطع لوزی، نوک تیز و به رنگ سبز تیره می باشند. کند رشد است. طول دوره زندگی طولانی است. محل کاشت آفتابی (این درخت به آب و هوای مرطوب نیاز دارد). مقاومت یا حساسیت به شرایط نامساعد محیطی: به علت سطحی و افقی بودن ریشه ها، این درخت بوسیله باد ریشه کن می شود. این درخت از خشکی زیاد

هوا آسیب می بیند. در خاکهای رسی توصیه می گردد. مخروطها یا میوه ها دراز و استوانه ای شکل به طول ۱۰-۱۵ سانتیمتر و اغلب در موقع رسیدن به رنگ خرمایی براق می باشد. دانه ها معمولاً کوچک و از لحاظ شکل و اندازه شبیه دانه های کاج جنگلی یا سیلستر و به رنگ قرمز خرمایی مات است.

نحوه تکثیر: بوسیله بذر در خاک لومی شنی در شاسی سرد و در اسفندماه همچنین ریشه زایی قلمه با هورمون امکان پذیر است.

مشخصات ویژه: پوست تنها به رنگ قرمز خرمایی و فلس دار است. ریشه های اصلی از طوقه جدا شده در جهت تقریباً افقی توسعه می یابند.

موارد کاربرد: گونه ای است زینتی که به منظور تولید چوب الوار در جنگلکاریها بکار می رود و به لحاظ زیبایی خاص در پارکسازی نیز کاربرد دارد

نام فارسی: کاج موگو یا موگوس

نام علمی: *Pinus mugo*

نام انگلیسی: Mugo pine , Swiss Mountain pine

خانواده: Pinaceae

سوزنی برگ و همیشه سبز، به رنگ سبز تیره. کند رشد است. طول دوره زندگی طولانی است. به محل کاشت آفتابی تا نیمه سایه سازگار است. نسبت به سرما بسیار مقاوم است همچنین به رطوبت دائم خاک نیز مقاومت نشان می دهد. درختی یک پایه است. مخروطها یا میوه ها کوچک و نسبتاً منظم هستند و در قاعده خود تقریباً راست می باشند، برجستگی روی فلسهای میوه کوتاه و در دور تا دور میوه شبیه بهم می باشند.

نحوه تکثیر: بوسیله بذر، همچنین ریشه زایی قلمه با کمک هورمون انجام می شود.

مشخصات ویژه: مقدار کافی رطوبت هوا در فصل رویش برای این درخت لازم است.

موارد کاربرد: برای حاشیه ها یا بصورت تک بوته استفاده می شود.

سایر گونه های جنس کاج عبارتند از:

P. pinea کاج چتری

P. pinaster کاج دریایی

P. mugo کاج موگو

P. eldarica کاج تهران

P. silvester کاج جنگلی

P. nigra کاج سیاه

P. longifolia کاج کاشفی